

Europeiska Fonden för justering för Globaliseringseffekter

Solidaritet
inför
förändring

Europeiska fonden för justering för globaliserings effekter (EFG) hjälper arbetstagare som förlorat jobbet på grund av förändringar till följd av globaliseringen. De får hjälp att hitta ett nytt jobb så snabbt som möjligt då ett stort företag läggs ner, eller då produktionen flyttas till ett land utanför EU. EU:s medlemsländer kan också ansöka om stöd från fonden för att hjälpa arbetstagare som förlorat jobbet i samband med den globala finansiella och ekonomiska krisen. Denna ledde till en förlust av 4,5 miljoner arbetstillfällen i EU från det första kvartalet 2008 till det första kvartalet 2013, främst inom tillverknings- och byggindustrin.

EFG har funnits sedan 2007 och har anpassats flera gånger sedan dess. Det övergripande må-

let är emellertid fortfarande detsamma: **att visa EU:s solidaritet då arbetstagare förlorar jobbet i massuppsägningar till följd av strukturella förändringar i världshandeln.**

Fonden hjälper arbetstagare som förlorat jobbet, särskilt de som är lågkvalificerade eller har sämre förutsättningar, att bli mer attraktiva på arbetsmarknaden och att hitta ett nytt jobb.

Hittills har omkring 30 000 personer i hela EU fått stöd i form av medfinansiering från EFG, motsvarande närmare 135 miljoner euro. Nära hälften av de arbetstagare som deltagit i EFG-projekt har fått ett nytt jobb eller startat eget. Ansökningar om stöd har gällt ett 40-tal vitt skilda sektorer, såsom fordonsindustri, elektronisk utrustning, utgivningsverksamhet, detaljhandel och textil.

Stödåtgärder

EFG är ett särskilt instrument som inte ingår i EU:s fleråriga budgetram. Det kommer att tilldelas upp till 150 miljoner euro per år för perioden 2014–2020. Fonden ger tidsbegränsat stöd för individuella stödåtgärder, t.ex. skraddarsytt jobbsökande, omplacering eller utbildning. De nationella eller regionala myndigheterna ansvarar för genomförandet av åtgärderna, som görs i form av olika projekt som pågår i upp till två år.

EFG står för 60 procent av kostnaden för projekten, som syftar till att hjälpa arbetstagare som förlorat jobbet att antingen hitta ett nytt jobb eller starta eget. EFG-stödet förvaltas av EU:s medlemsländer, som också handlägger åtgärderna.

Som regel får EFG-stöd endast användas då över 500 arbetstagare sägs upp på ett företag, inklusive hos leverantörer och producenter i efterföljande produktionsled. Stöd kan emellertid även ges då över 500 arbetstagare mister jobbet inom en viss sektor i en eller flera grannregioner. Fonden hjälper också regioner som brottas med kraftigt ökad ungdomsarbetslöshet.

EFG i siffror

- Ett årligt maxbelopp på 150 miljoner euro.
- Närmare 120 ansökningar från 20 EU-länder
- 492 miljoner euro begärdes för att hjälpa över 106 000 arbetstagare från 2007 till slutet av 2013.
- Ansökningsskäl: den finansiella och ekonomiska krisen (64); förändringar i världshandeln (53).
- Genomsnittligt stöd per arbetstagare 2012: 8 670 euro.

(Europeiska kommissionen, december 2013.)

Nya åtgärder för att hantera krisen

Den ekonomiska krisen 2008 ledde till stora förluster av arbetstillfällen i EU. De största förlusterna inträffade inom tillverkningsindustrin (4,5 miljoner jobb), byggindustrin (ca 3,7 miljoner jobb), jordbruket (över 1 miljon jobb), detaljhandeln (ca 900 000 jobb) och den offentliga administrationen (ca 500 000 jobb).

Till följd av den ekonomiska nedgången gjordes förändringar i regelverket för den ursprungliga EFG (för perioden 2007–2013)

under 2009. Målet var att också hjälpa arbetstagare som förlorat jobbet i krisen, och se till att de så snabbt som möjligt får ett nytt jobb med hjälp av medfinansierad utbildning och praktik.

EU:s medfinansieringsandel ökades från 50 procent till 65 procent fram till slutet av 2011, som en särskild krisåtgärd vid plötsliga massuppsägningar. Krisåtgärden riktade sig till arbetstagare som mist jobbet som en direkt följd av den globala finansiella och ekonomiska krisen, och antalet ansökningar till EFG växte stort tack vare denna specialåtgärd – från bara 15 stycken under perioden januari 2007–april 2009, till hela 79 ansökningar under perioden maj 2009–december 2011. I slutet av december 2013 kunde man se att de flesta ansökningar om EFGstöd som inkommit motiverades av krisen, närmare bestämt 64 stycken, medan 53 ansökningar hade att göra med förändringar i världshandeln. Kriterierna för stöd har modifierats något i fondens regelverk för perioden 2014–2020.

Villkoren för stödberättigande sänktes permanent 2009, från 1 000 till 500 arbetstagare som mister jobbet inom samma sektor, region eller företag. Stödperioden förlängdes också från 12 till 24 månader.

Hur skapar EFG värde?

- Fonden tillhandahåller EU-stöd som är utformat för att hantera snabba ekonomiska förändringar.
- Den är mer omfattande än nationella stödmekanismer vid massuppsägningar.
- Den verkar för samarbete mellan olika intressenter och koncentrerar resurserna.
- Den kan finansiera skräddarsydda åtgärder som motsvarar arbetstagarnas särskilda behov, kompetenser eller förväntningar.

Hur kan EFG hjälpa till?

EFG-stöd kan användas för att hjälpa dem som har förlorat jobbet vid massuppsägningar. Det kan emellertid inte användas för att hålla företag på fötter eller för att hjälpa till med modernisering eller omstrukturering.

EFG kan medfinansiera projekt som ger hjälp med **jobsökande, yrkesvägledning; utbildning, fortbildning och omskolning; mentorstöd och coaching; entreprenörskap och företagsstart**. Den kan också användas för **utbildningsbidrag, flyttbidrag, resebidrag och liknande stöd**. Stödet om-

fattar emellertid inte sociala förmåner som pensioner och arbetslöshetsersättning.

EFG kan bara användas för medfinansiering av aktiva arbetsmarknadsåtgärder för att hjälpa arbetstagare som förlorat jobbet att åter hitta sysselsättning. Den kan också finansiera medlemsländernas genomförandeaktiviteter, såsom förberedande åtgärder, informationsverksamhet och kampanjer samt kontroll av stöd användningen. När medlemsländerna utformar sina stöd paket måste de ta hänsyn till arbetstagarnas bakgrund, erfarenhet och utbildningsnivå, deras möjlighet att flytta för att få ett nytt jobb och befintliga/framtida arbetstillfällen i de berörda regionerna.

Ett komplement till andra EU-program

EFG:s ekonomiska stöd är ett komplement till annat stöd från EU:s fonder, åtgärder och program. EFG ger tidsbegränsat individuellt engångsstöd, som omfattar aktiva arbetsmarknadsåtgärder för att öka arbetstagarnas anställbarhet och snabbt hjälpa dem att få ett nytt jobb. EFG skiljer sig därför från, och kompletterar, Europeiska socialfonden (ESF) som i likhet med EU:s struktur- och

investeringsfonder arbetar strategiskt och långsiktigt, bl.a. genom aktiviteter för livslångt lärande.

EFG kan användas tillsammans med ESF om den regionala eller nationella situationen lämpar sig för detta. I de belgiska provinserna Limburg, Västflandern och Östflandern har EFG t.ex. använts som ett komplement till federalt och regionalt stöd samt ESFstöd för att anordna utbildning för dem som förlorat jobbet inom textilindustrin. I de spanska regionerna Galicien och Kastilien-La Mancha har EFG upprättat vägledningsgrupper för individer, vilket gör att man kan tillhandahålla mer flexibelt och skräddarsytt stöd till personer som förlorat jobbet än vad som skulle ha varit möjligt med ESF.

Vad är nytt i EFGförordningen för 2014–2020?

EFG kommer att drivas vidare under EU:s fleråriga budgetram för perioden 1 januari 2014–31 december 2020. Precis som tidigare kommer fonden att ge individuellt engångsstöd till arbetstagare som mist jobbet till följd av större strukturella förändringar

orsakade av globaliseringen, och den kommer fortsatt att ge stöd till EU:s medlemsländer för att hantera arbetslöshet i sådana situationer.

EU:s medfinansieringsandel genom EFG har ökat från 50 procent till 60 procent fr.o.m. januari 2014. EFG:s totala budget begränsas emellertid till 150 miljarder euro per år (maxbeloppet var tidigare 500 miljarder euro).

Ett antal innovativa idéer har införlivats i EFG för perioden 2014–2020. T.ex. har **de kategorier av arbetstagare som är stödberättigade breddats, för att även omfatta egenföretagare, tillfälligt anställda och visstidsanställda**. Utöver förändringar orsakade av globaliseringen ger fonden numera **också stöd i situationer till följd av globala finansiella och ekonomiska kriser**.

Dessutom kan unga som varken arbetar eller studerar i regioner med hög ungdomsarbetslöshet på vissa villkor få EFGstöd fram till slutet av 2017, men de får högst vara lika många som de arbetstagare som får stöd i dessa regioner.

Som tidigare måste medlemsländerna för att få medfinansiering genom EFG upprätta ett samordnat paket med individuella tjänster (såsom skräddarsydd fortbildning

och omskolning och tidsbegränsade åtgärder för t.ex. jobbsökande eller flyttbidrag) för att hjälpa stödmottagarna att hålla sig kvar på arbetsmarknaden och hitta ett nytt jobb eller starta eget. Särskilt fokus läggs på att hjälpa missgynnade, äldre och unga arbetslösa personer att få ett nytt jobb.

Reglerna för när fonden kan ingripa, vem som kan ansöka om och få stöd, åtgärder osv. finns i EFGförordningen för 2014–2020,

som ersätter den ursprungliga lagstiftningen från 2006.

Vägar till sysselsättning: EFG i praktiken

Efter 25 år i Spaniens textilsektor förlorade **Jorge Bolufer** jobbet. Han fick EFGstöd tack vare ett program riktat mot f.d. textilarbetare i Valencia. Han gick en kurs om entreprenörskap och startade ett bageri i L'Alcúdia de Crespins i juni 2012. Inom två år började hans nya företag att blomstra. »Jag vaknar klockan fem varje dag och håller affären öppen från sju på morgonen fram till kvällen, och ibland jobbar jag på söndagar om det behövs«, berättar Jorge. »Men det är värt det, och jag är stolt över att ha tagit mig an den här utmaningen och gjort mitt företag framgångsrikt.«

När **Thomas Phelan** förlorade sitt jobb hos TalkTalk i oktober 2011, som en av 575 anställda på telekomföretagets teletjänstcentral i Waterford på Irland, startade han organisationen Waterford TalkTalk Redundant Workers Association och spelade en viktig

roll i att ansöka om EFGstöd. Detta resulterade i flera arbetsmarknadsåtgärder. Arbetstagarna fick t.ex. ekonomiskt stöd så att de kunde återgå till heltids- eller deltidsstudier, särskilt en kurs i läkemedelsvetenskap vid Waterfords tekniska institut och en överbryggande kurs för en masterutbildning i samma ämne. Som ett erkännande av hans egna studier vid institutet och hans stöd till sina f.d. kolleger utsågs Thomas av vetenskapsfakulteten till årets AIBstudent 2013–14.

Över 70 procent av de drabbade arbetstagarna hos TalkTalk fick någon sorts stöd från EFG. De fick tillfälle att bättra på sina kunskaper genom utbildning och fortbildning, och ett flertal personer startade ett eget företag.

Översikt över EFG ansökningar fram till den 31 december 2013 (EFG förordningen för 2007–2013)

efter medlemsstat och ansökningsskäl (kriterier enligt artikel 1)

Medlemsstat	Art.1	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Antal ansökningar		Antal berörda arbetstagare		Begärt EFG-stöd i miljoner euro	
BE	kris	0	0	0	1	0	0	0	1	7	2 834	6 885	9,6	26,0
	handel	0	0	2	0	0	0	4	6		4 051		16,4	
BG	kris	0	0	1	0	0	0	0	1	1	643	643	1,1	1,1
	handel	0	0	0	0	0	0	0	0		0		0,0	
CZ	kris	0	0	0	1	0	0	0	1	1	460	460	0,3	0,3
	handel	0	0	0	0	0	0	0	0		0		0,0	
DK	kris	0	0	2	2	1	0	0	5	10	3 600	6 234	38,3	63,7
	handel	0	0	0	2	1	2	0	5		2 634		25,4	
DE	kris	0	0	0	1	1	0	0	2	7	1 959	11 349	12,7	44,8
	handel	1	0	2	0	0	1	1	5		9 390		32,2	
IE	kris	0	0	3	3	0	0	0	6	7	9 835	10 267	60,6	63,3
	handel	0	0	0	0	0	1	0	1		432		2,7	
EL	kris	0	0	0	0	1	0	0	1	1	642	642	2,9	2,9
	handel	0	0	0	0	0	0	0	0		0		0,0	
ES	kris	0	0	2	3	4	0	0	9	19	7 448	13 736	20,6	46,9
	handel	0	3	0	2	1	1	3	10		6 288		26,4	
FR	kris	0	0	1	1	0	0	0	2	4	5 671	8 478	36,4	61,8
	handel	1	0	0	0	0	0	1	2		2 807		25,4	
IT	kris	0	0	0	0	6	0	0	6	12	4 630	12 741	18,7	59,5
	handel	3	1	0	0	0	2	0	6		8 111		40,8	
LT	kris	0	0	4	0	0	0	0	4	5	2 413	3 013	2,6	2,9
	handel	0	1	0	0	0	0	0	1		600		0,3	

Medlemsstat	Art.1	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Antal ansökningar	Antal berörda arbetstagare	Begärt EFG-stöd i miljoner euro			
MT	kris	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0,0	0,7	
	handel	1	0	0	0	0	0	0	1		675			0,7
NL	kris	0	0	7	5	2	0	0	14	16	6 921	8 554	23,7	28,8
	handel	0	0	0	1	0	0	1	2		1 633			
AT	kris	0	0	1	1	2	0	0	4	7	1 608	2 202	22,8	32,5
	handel	0	0	0	1	1	0	1	3		594			
PL	kris	0	0	0	3	0	0	0	3	5	979	1 806	1,2	2,6
	handel	0	0	0	0	0	0	2	2		827			
PT	kris	0	0	1	1	1	0	0	3	5	2 245	4 367	5,4	8,6
	handel	1	0	1	0	0	0	0	2		2 122			
RO	kris	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2 416	0,0	6,5
	handel	0	0	0	0	1	1	0	2		2 416			
SI	kris	0	0	0	1	0	0	0	1	1	2 554	2 554	2,2	2,2
	handel	0	0	0	0	0	0	0	0		0			
FI	kris	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	5 634	0,0	17,2
	handel	1	0	0	0	0	1	1	3		5 634			
SE	kris	0	0	1	0	0	0	0	1	3	1 500	3 550	9,8	19,6
	handel	0	0	0	0	1	1	0	2		2 050			
Totalt 20 medlemsstater	kris	0	0	23	23	18	0	0	64	117	55 942	106 206	268,9	491,9
	handel	8	5	5	6	5	10	14	53		50 264			

P.g.a. avrundning kan det förekomma att vissa sifferuppgifter inte stämmer exakt då de räknas ihop.

1) Tabellen visar situationen den 31 december 2013.

2) Ett tillfälligt undantag gällande breddning av EFGs tillämpningsområde till att även gälla den globala finansiella och ekonomiska krisen och ökning av EFGs medfinansieringsandel till 65 procent av de totala kostnaderna gällde för alla ansökningar som mottogs fr.o.m. den 1 maj 2009 till den 30 december 2011 (förordning (EG) nr 546/2009 om ändring av förordning (EG) nr 1927/2006 [EUT L 167, 29.6.2009]).

3) En av de inlämnade ansökningarna (EGF/2009/022 B5/Kremikovtsi) var inte giltig (SEK(2010) 993 slutlig av den 30 maj 2010).

4) Elva fall av ansökningar som dragits tillbaka av den ansökande medlemsstaten ingår inte i statistiken.

5) Följande åtta medlemsstater hade ännu inte ansökt om EFG stöd den 31 december 2013: Estland, Cypern, Lettland, Luxemburg, Ungern, Slovakien, Förenade kungariket och Kroatien (som inte gick med i EU förän den 1 juli 2013).

Systemnivåerna i hela EU har minskat till följd av globaliseringen och den internationella finansiella och ekonomiska krisen. I denna broschyr presenteras Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter (EFG), som medfinansierar stöd till arbetstagare i EU som förlorat jobbet vid nedläggning av ett stort företag, massuppsägningar eller flytt av produktion till ett land utanför EU. Genom personligt utformade stödåtgärder, som handläggs av regionala eller nationella myndigheter, får de som är berättigade till EFG stöd hjälp att hitta ett nytt jobb eller starta eget.

Du kan ladda ner våra publikationer eller teckna en kostnadsfri prenumeration på adressen

<http://ec.europa.eu/social/publications>

Du kan även prenumerera gratis på Europeiska kommissionens elektroniska nyhetsbrev Social Europe på

<http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

<https://www.facebook.com/socialeurope>

https://twitter.com/EU_Social

Publikationsbyrån

Omslagsfoto: iStockphoto

För att använda foton som inte omfattas av upphovsrätt tillhörande Europeiska unionen måste tillstånd först inhämtas från innehavaren/arna av upphovsrätten.

© Europeiska unionen, 2014

Kopiering tillåten med angivande av källan.

ISBN 978-92-79-39527-7 (pdf)

doi:10.2767/3893 (pdf)